

UNESCO GENEL KONFERANSLARI
TARAFINDAN İLAN EDİLEN
ANMA VE KUTLAMA YIL DÖNÜMLERİ

UNESCO, evrensel öneme sahip şahsiyet veya tarihî olaylara ilişkin anma ve kutlama yıl dönümlerine, iki yılda bir üye devletlerin katılımlarıyla gerçekleştirilen Genel Konferans kararlarıyla belirlenen Yıl Dönümü Programında yer vermektedir. UNESCO Yürütme Kurulunun 2014 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen 195. Oturumunun 25. Maddesinde alınan kararın Genel Konferansta benimsenmesine istinaden, Yıl Dönümü Programı, etkisinin genişletilmesi amacıyla revize edilmiştir. Yapılan düzenlemelerde coğrafi dağılım, toplumsal cinsiyet eşitliği dengesi, yöntem, kaynak bulma, ölçme ve değerlendirme, dönemsellik başlıkları öne çıkarılmaktadır. Her üye devletin iki yıllık bir dönem için iki öneride bulunabileceği belirtilmekte ve bu önerilerden birinin toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde olması beklenmektedir.

UTMK, dönemseller başvuru takvimine uygun olarak ilgili bakanlıklara, üniversitelere, STK'lara ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlara UNESCO tarafından belirlenmiş kriterleri ileterek anma ve kutlama yıl dönümlerine uygun öneriler yapılmasını beklemekte, gelen önerileri Yönetim Kurulu'nda değerlendirerek UNESCO'ya iletilecek adayları belirlemektedir. Belirlenen isimlerin önce UNESCO Yürütme Kurulu, ardından Genel Konferans tarafından onaylanmasından sonra UTMK, konuyu basın-yayın araçlarıyla kamuoyuna ve yazışmalar yoluyla ilgili kurumlara duyurarak gerekli farkındalıkların yaratılmasına çalışmakta, etkinlikler yapılmasını teşvik etmektedir. Gerçekleştirilmesi planlanan etkinliklerden Yönetim Kurulu tarafından uygun görülenleri ise danışsal olarak uzman ve akademisyenlerle, aynı zamanda UNESCO Türkiye Millî Komisyonu logosu ve UNESCO Genel Direktörlüğü tarafından hazırlanan yıl dönümü logosuyla desteklemektedir.

Bu kapsamda UNESCO 39. Genel Konferans itibariyle UNESCO Türkiye Millî Komisyonu tarafından önerilen ve UNESCO Genel Konferansı tarafından kabul edilen 27 Anma ve Kutlama Yıl Dönümü bulunmaktadır:

Kutadgu Bilig'in Yusuf Has Hacib tarafından Yazılışının 950. Yıl Dönümü (1069)

UNESCO'nun 30 Ekim-14 Kasım 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen 39. Genel Konferansı'nda 39 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Kutadgu Bilig'in Yusuf Has Hacib tarafından Yazılışının 950. Yıl Dönümü" Azerbaycan ve Kazakistan'ın desteğiyle 2019 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Atebetü'l-Hakayık'ın Basılışının 100. Yıl Dönümü (1918)

UNESCO'nun 30 Ekim-14 Kasım 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen 39. Genel Konferansı'nda 39 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Atebetü'l-Hakayık'ın Basılışının 100. Yıl Dönümü" Kazakistan ve Kırgızistan'ın desteğiyle 2018 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Hoca Ahmed Yesevi'nin Vefatının 850. Yıl Dönümü (1166)

UNESCO'nun 3-18 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen 38. Genel Konferansı'nda 38 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Hoca Ahmed Yesevi'nin Vefatının 850. Yıl Dönümü" Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın desteğiyle 2016 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Fuad Köprülü'nün Vefatının 50. Yıl Dönümü (1966)

UNESCO'nun 3-18 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen 38. Genel Konferansı'nda 38 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Fuad Köprülü'nün Vefatının 50. Yıl Dönümü" Azerbaycan ve Kazakistan'ın desteğiyle 2016 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Matrakçı Nasuh'un Vefatının 450. Yıl Dönümü (1564)

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda 37 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince Matrakçı Nasuh'un Vefatının 450. Yıl Dönümü 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nin Kuruluşunun 100. Yıl Dönümü (1914)

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda 37 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nin

Kuruluşunun 100. Yıl Dönümü 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

İsmail Gaspıralı'nın Vefatının 100. Yıl Dönümü (1914)

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda 37 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince İsmail Gaspıralı'nın Vefatının 100. Yıl Dönümü 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Halide Edip Adıvar'ın Vefatının 50. Yıl Dönümü (1964)

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda 37 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince Halide Edip Adıvar'ın Vefatının 50. Yıl Dönümü 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Abdülkadir Meraği'nin Müzikoloji Alanındaki Eseri "Makasidü'l Elhan"ın Yazılışının 600. Yıl Dönümü (1414)

UNESCO'nun 5-20 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Genel Konferansı'nda 37 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince İran'ın önerisi Türkiye ve Azerbaycan tarafından desteklenmiş "Abdülkadir Meraği'nin müzikoloji alanındaki eseri Makasidü'l Elhan'ın yazılışının 600. Yıl Dönümü" 2014 UNESCO Anma ve Kutlama Yıldönümleri arasına alınmıştır.

Pîrî Reis Dünya Haritasının 500. Yıl Dönümü (1513)

UNESCO'nun 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen 36. Genel Konferansı'nda 36 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Piri Reis Haritasının 500. Yıl Dönümü" 2013 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Müziyen Buhurizade Mustafa İtrî'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü (1712)

UNESCO'nun 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen 36. Genel Konferansı'nda 36 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Müziyen Buhurizade Mustafa İtrî'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü" 2012 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Yusuf Nâbî'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü (1712)

UNESCO'nun 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen 36. Genel Konferansı'nda 36 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Yusuf Nabi'nin Vefatının 300. Yıl Dönümü" 2012 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Mimar ve Şehir Planlamacı Kemal Ahmet Arû'nun Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1912)

UNESCO'nun 25 Ekim - 10 Kasım 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen 36. Genel Konferansı'nda 36 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Mimar ve Şehir Planlamacı Kemal Ahmet Aru'nun Doğumunun 300. Yıl Dönümü" 2012 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Evliya Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü (1611)

UNESCO'nun 6 - 23 Ekim 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen 35. Genel Konferansı'nda 35 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Evliya Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü" 2011 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Ressam, Arkeolog ve Sanat Uzmanı Osman Hamdi Bey'in Vefatının 100. Yıl Dönümü (1910)

UNESCO'nun 6 - 23 Ekim 2009 tarihlerinde gerçekleştirilen 35. Genel Konferansı'nda 35 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Osman Hamdi Bey'in Vefatının 100. Yıl Dönümü" 2011 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Kâtip Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü (1609)

UNESCO'nun 16 Ekim - 3 Kasım 2007 tarihlerinde gerçekleştirilen 34. Genel Konferansı'nda 34 C/14 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Kâtip Çelebi'nin Doğumunun 400. Yıl Dönümü" 2009 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Kaşgarlı Mahmud'un Doğumunun 1000. Yıl Dönümü (1008)

UNESCO'nun 16 Ekim - 3 Kasım 2007 tarihlerinde gerçekleştirilen 34. Genel Konferansı'nda 34 C/14 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Kaşgarlı Mahmud'un Doğumunun 1000. Yıl Dönümü" 2008 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Mevlânâ Celâleddîn-î Rûmî'nin Doğumunun 800. Yıl Dönümü (1207)

UNESCO'nun 3 - 21 Ekim 2005 tarihlerinde gerçekleştirilen 33. Genel Konferansı'nda 33 C/12 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Mevlânâ Celâleddîn-î Belh-î Rûmî'nin Doğumunun 800. Yıl Dönümü" 2007 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Nazım Hikmet'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1902)

UNESCO'nun 15 Ekim - 3 Kasım 2001 tarihlerinde gerçekleştirilen 31. Genel Konferansı'nda 31 C/15 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Nazım Hikmet'in doğumunun 100. Yıl Dönümü" 2002 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Şeyh Galip'in Vefatının 200. Yıl Dönümü (1799)

UNESCO'nun 21 Ekim - 12 Kasım 1997 tarihlerinde gerçekleştirilen 29. Genel Konferansı'nda 29 C/48 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Şeyh Galip'in Vefatının 200. Yıl Dönümü" 1999 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Osmanlı Bilim ve Kültür Mirasının ve Çok Uluslu Yönlerinin Oluşumunun Başlangıcının 700. Yıl Dönümü (1299)

UNESCO'nun 21 Ekim - 12 Kasım 1997 tarihlerinde gerçekleştirilen 29. Genel Konferansı'nda 29 C/48 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Osmanlı Bilim ve Kültür Mirasının ve Çok Uluslu Yönlerinin Oluşumunun Başlangıcının 700. Yıl Dönümü" 1999 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Hasan Ali Yücel'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1897)

UNESCO'nun 25 Ekim - 16 Kasım 1995 tarihlerinde gerçekleştirilen 28. Genel Konferansı'nda 28 C/5 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Hasan Ali Yücel'in Doğumunun 100. Yıl Dönümü" 1997 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Nasreddin Hoca'nın Vefatının 700. Yıl Dönümü (1296)

UNESCO'nun 25 Ekim - 16 Kasım 1995 tarihlerinde gerçekleştirilen 28. Genel Konferansı'nda 28 C/5 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince "Nasreddin Hoca'nın ölümünün 700. Yıl Dönümü" 1996 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Şair Fuzûlî (Mehmed bin Süleyman Fuzûlî)'nin Doğumunun 500. Yıl Dönümü (1495)

UNESCO'nun 25 Ekim - 16 Kasım 1993 tarihlerinde gerçekleştirilen 27. Genel Konferansı'nda 27 C/3,1 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince “Şair Fuzûlî'nin Doğumunun 500. Yıl Dönümü” 1995 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Uluğ Bey'in Doğumunun 600. Yıl Dönümü (1394)

UNESCO'nun 25 Ekim - 16 Kasım 1993 tarihlerinde gerçekleştirilen 27. Genel Konferansı'nda 27 C/3,1 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince “Uluğ Bey'in Doğumunun 600. Yıl Dönümü” 1994 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır

Yunus Emre'nin Doğumunun 750. Yıl Dönümü (1241)

UNESCO'nun 17 Ekim - 16 Kasım 1989 tarihlerinde gerçekleştirilen 25. Genel Konferansı'nda 25 C/7,1 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince “Yunus Emre'nin Doğumunun 750. Yıl Dönümü” 1991 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Mimar Sinan'ın Vefatının 400. Yıl Dönümü (1588)

UNESCO'nun 20 Ekim - 20 Kasım 1987 tarihlerinde gerçekleştirilen 24. Genel Konferansı'nda 24 C/15.1 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince “Mimar Sinan'ın Vefatının 400. Yıl Dönümü” 1988 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıl Dönümü (1881)

UNESCO'nun 24 Ekim - 28 Kasım 1978 tarihlerinde gerçekleştirilen 20. Genel Konferansı'nda 20 C/15.1 sayılı belgesi çerçevesinde alınan karar gereğince “Mustafa Kemal Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıl Dönümü” 1981 UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri arasına alınmıştır.